

Cyrlometodské dni oslavujú dvadsať rokov

Nikdy na terchovskom duchovnom podujatí nemôže chýbať koncert v kostole a sprievod veriacich do pútnického miesta na vrchu Oravcove. Už dvadsiaty prvý ročník Cyrlometodských dní sa začal v Terchovej. Potrvá do 5. júla a po prvý raz príde na oslavy aj Jozef kardinál Tomko.

V pondelok, presne na sviatok Cyrila a Metoda, odslúži slávnostnú omšu. Jeho účasť na oslavách považuje jeden zo spoluzakladateľov Cyrlometodských dní Peter Cabadaj za poctu pre Terchovú. „Dvadsať rokov sme sa snažili, aby do Terchovej prišiel kardinál Tomko. Tento rok príde a sme veľmi radi, pretože je zakladateľom Slovenského ústavu svätého Cyrila a Metoda v Ríme a je to najvýznamnejší propagátor cyrlometodskej myšlienky, akého poznám v slovenských dejinách,“ uviedol Cabadaj.

Po omši bude v kostole záverečný koncert. Vivaldiho diela zahrá Slovenský komorný orchester Bohdana Warchala. Podujatie v sebe spája krížové cesty, omše veriacich

s divadelnými, koncertnými predstaveniami a folklórom. Koncerty a divadlá majú priestor v sobotu pod známou sochou Jánošíka. Chýbať nebude ani polnočná krížová cesta. V nedeľu vystúpi Štátny komorný orchester s českým dirigentom Leošom Svárovským. „Podujatie vytvorilo dôstojný priestor aj rôznym umeleckým a hudobným žánrom, aby sa mohli prezentovať a rozvíjať do dnešnej podoby. To je dôkazom veľkej tolerancie a ozajstného umeleckého cítenia miestnych obyvateľov,“ hovorí dramaturg podujatia Rudolf Patrnčíak.

V Terchovej pred 61 rokmi postavili najväčší kostol zasvätený práve solúnskym bratom. Táto obec vôbec ako prvá ešte v Česko-Slovensku začala pripravovať Cyrlometodské dni. „Chceli sme aktualizovať posolstvo solúnskej misie do podoby moderných programov, ktoré budú z neho vychádzať a posúvať myšlienku atraktívne ďalej k čo najširším vrstvám záujemcov,“ vysvetlil Cabadaj, ktorý vlani vydal o Cyrlometodských dňoch knihu.

(jal), Pravda 3.7.2010

Tradičnej Mariánskej púti nad Levočou dominovala spolupatričnosť s postihnutými po povodniach

Tisíce veriacich si počas horúceho víkendú nenechali ujsť tradičnú púť na Mariánsku horu nad Levočou. Duchovní ľudí vyzývali k viere a vzájomnej pomoci po povodniach. Záchranári nezaznamenali žiadne vážnejšie problémy. Viac už Ivana Ratkovská.“

Ivana Ratkovská, redaktorka: „K bazilike na Mariánskej hore nad Levočou prichádzali pútnici zo všetkých kútov Slovenska. Poliáci, vojaci, či skauti, ale najmä obyčajní ľudia, ktorí prišli načerpať silu.“

Pútnik: „Putujem od ráno od 2. do obeda do 11., z Torusy to je 40 kilometrov.“

Pútnik: „Peši to je taká tradi-

cia, je to taká pokračovanie k tomu čo sa tu deje.“

Pútnička: „Ideme pešo tiež.“

Pútnik: „Držíme tú tradíciu. Ja osobne už 33 rokov.“

Pútnička: „Je to veľká radosť, určite že na Slovensku sú toľkí veriaci a prichádzajú napriek teplu.“

Ivana Ratkovská, redaktorka: „Bratislavský arcibiskup, metropolita Stanislav Zvolenský vyzval veriacich k viere, k úcte k materstvu a najmä k vzájomnej pomoci aj s ohľadom na osobné nešťastie ľudí po ničivej povodni.“

Stanislav Zvolenský, bratislavský arcibiskup: „Duchovná sila nestratiť nádej, vnútorná energia

Biskup: Základom je rodina

Na slávnostnej cyrlometodskej svätej omši na Nitrianskom hrade spišský biskup Mons. František Tondra vo svojej homílii pripomenul dedičstvo týchto svätov a patrónov Európy. Pripomenul tiež, že nenahraditeľné miesto v existencii národa má zdravá rodina.

„Tá má svoju pevnú definíciu, žiadne iné spoločenstvo ľudí ju nemôže nahradiť.“

Preto právnické pokusy zostanú len pokusmi, nikdy nie identitou. „Cirkev chce vychovávať mladých ľudí podľa želania ich rodičov, nemožno im vnucovať neprijateľnú sexuálnu výchovu, ktorá nevedie k pevnej a zdravej rodine, zdôraznil biskup. Okrem iného tiež upozornil, že by bolo tragédiou, ak by bojovný ateizmus pri výchove mladých nahradil liberalizmus. (tasr)

Plus jeden deň 6.7.2010

Pápež opäť na Slovensku?

Na oslavy 1150 výročia sviatku svätých Cyrila a Metoda príde na Slovensko a do Česka možno aj pápež Benedikt XVI. O príchode Svätého otca na oslavy, ktoré budú v roku 2013, informoval pražský arcibiskup Duka. TA3, 3.7.2010

pozviechať sa a začínať odznova. A to všetko za podpory ľudsky zrazu tak blízkych solidárnych ľudí.“

Ivana Ratkovská, redaktorka: „Počas víkendú spovedalo na Mariánskej hore pútnikov viac ako 200 kňazov. Z pohľadu zdravotníkov bola tohtoročná púť na Mariánsku horu pokojná.“

Rastislav Osif, lekár Rýchlej zdravotnej pomoci: „Boli väčšinou otlaky a nejaké podvrtnutia, jeden, dva kolapsy.“

Rádio Slovensko, 4.7.2010

Slovensko so svojimi spolupatrnými Európy

Cyrilo-metodskou národnou púťou a slávnostnou svätou omšou vyvrcholili včera v Nitre tradičné slávnosti Nitra, milá Nitra.

Na slávnostnej svätej omši pod holým nebom na Nitrianskom hrade, ktorej predsedal spišský biskup Mons. František Tondra, sa stretlo niekoľko tisíc ľudí z celého Slovenska. Nechýbali medzi nimi mnohé osobnosti spoločenského, politického a kultúrneho života vrátane prezidenta SR Ivana Gašparoviča. Biskup vo svojej homílii pripomenul dedičstvo svätého Cyrila a Metoda aj ako spolupatroňov Európy, ku ktorému sa náš národ hrdo hlási. Cirkvi chce vychovávať mladých ľudí podľa želania ich rodičov, nemožno im vnucovať neprijateľnú sexuálnu výchovu, ktorá nevedie k pevnej a zdravej rodine, zdôraznil biskup Tondra. Kresťania v demokratickom štáte majú mať podľa jeho slov slobodu aj vo veciach, ktoré sa dotýkajú ich svedomia. „Ak má liberalizmus nahradiť bojový ateizmus, tak sme tam, kde sme boli pred vyše 20 rokmi. Prečo by mal liberalizmus vnucovať celej spoločnosti svoje predstavy o hodnotách?“, upozornil Tondra vo svojej kázni. Svätí Cyril a Metod nám zaštepili podľa kardinála Jozefa Tomka podstatu kresťanskej viery akoby do genetického kódu našej kultúry. „My sme sa kultúrne zrodili prijatím Božieho Slova a krstu. Na samom začiatku nášho kultúrneho jestvovania my nemáme ani rozprávanie o vlčici, ktorá nadávala Romula a Réma, ako je to u Rimanov, ani správy o ľudských obetách u Aztékov, ani mytologické historiky iných národov; my tu nachádzame slovo o Božom Slove! Tak hlboko zasahuje evanjelium do našej histórie a kultúry,“ vyhlásil včera v homílii na svätej omši počas Cyrilometodských dní v Terchovej kardinál Jozef Tomko. Zároveň zdôraznil, že naši vierozvestovia nám doniesli, a v tom spočíva ich dedičstvo a odkaz, Božie Slovo, čiže vieru a Boží zákon ako kultúru ducha. **Šport, 6.7.2010**

V Levoči vyvrcholila Mariánska púť

V Levoči vyvrcholila naša najväčšia púť. Cez víkend ju navštívilo vyše pol milióna veriacich. Najviac ich bolo počas dnešnej hlavnej svätej omše. Svoje modlitby venovali aj ľuďom, ktorých tento rok postihli ničivé povodne.“

Redaktor: „Pri bazilike, ktorá je spolu s Lurdami, či Mekkou zapísaná medzi najväčšie pútnické miesta sveta, sa dnes dopoludnia zišli desaťtisíce veriacich. Pri pohľade z diaľky pripomínala Mariánska hora jedno veľké mravenisko. Zo všetkých strán znejú modlitby. Ľudia spínajú ruky a ponárajú sa do seba. Doba je zložitá, čakajú útechu. Na jednom mieste sa stretli naozaj rôzne osudy. Boris má dve deti, s manželkou sa ale rozišli. Pil totiž často a veľa.“

Boris Rakaš, pútnik: „Teraz ďakujem bohu, že už 14 rokov neužívam alkohol.“

Redaktor: „Mária Jančušová je hlboko veriaca. Ani na krok sa nepohne bez tohto ruženca: „To je od Svätého Otca Jána Pavla II., držal ho v rukách.“

Redaktor: „Na Mariánsku púť nemohli prísť ľudia, ktorí bojujú s následkami záplav. Bratislavský arcibiskup vyzval veriacich, aby boli pre nich oporou.“

Mons. Stanislav Zvolenský, bratislavský arcibiskup a predseda KBS: „Je mnoho tých, ktorí čakajú dobré slovo povzbudenia, podanú ruku skutočnej konkrétnej pomoci.“

Redaktor: „Všetkým zároveň odkázal, aby ani v týchto ťažkých časoch nestrácali vieru. Ľudia tu boli aspoň v duchu najmä s tými, ktorých veľká voda pripravila o strechu nad hlavou.“

pútnici: „Treba to spolucítiť, treba to spolu prežívať.“

pútnici: „Dúfam, že aspoň takto im to teraz celkove dodá sily.“

Redaktor: „Po skončení slávnostnej omše sa život v Levoči začal vracat späť do starých koľají. Pútnici napriek tomu z nej odchádzali s tým, že ak im Pán Boh dá zdravia, o rok prídu opäť.“

Marek Vnenčák, Markíza, 4.7.2010

Politici trávili víkend na púťach

Hoci obvykle si politici význam štátneho Sviatku sv. Cyrila a sv. Metoda zvlášť nepripomínajú, tentoraz takmer svorne urobili opak. Lídri odchádzajúcej aj nastupujúcej koalície sa rozbehli do rôznych kútov Slovenska, aby tam vyzdvihli historický prínos solúnskych bratov a zdôraznili svoj postoj ku kresťanským tradíciám.

Budúca premiérka Iveta Radičová (SDKÚ) sa zúčastnila na spomienkovej omši v Bytči. Bolo to jedno z podujatí k 400. výročiu Žilinskej synody, ktorá v roku 1610 položila pevné základy na vytvorenie samostatnej cirkvi evanjelikov v Hornom Uhorsku.

V prejave po skončení omše Radičová označila toto výročie za „dôvod na zamyslenie, odkiaľ kráčame, kto dnes sme a akí sme“. Zdôraznila, že pre ňu znamená pokoru, ale zároveň aj výzvu. „Výzvu znovu si uvedomiť, že bohatstvo Slovenska je v jeho hlbokých kultúrnych koreňoch. Hlbokých zákonoch o sprá-

vodlivosti, pravde, o láske, viere, nádeji. Odchádzam odtiaľto s pokojom v duši,“ povedala.

Nad oslavami výročia Žilinskej synody prevzal záštitu aj slovenský prezident Ivan Gašparovič. Časť včerajšieho dňa však strávil následne aj v Nitre, kde sa veriaci z celého Slovenska zišli na Cyrilo-metodskej národnej púti. A večer sa zase v bratislavskom Dóme svätého Martina zúčastnil na programe Pochvala svätému Trojhviezdnu Cyrilovi - Gorazdovi - Metodovi.

Na tradičnej Mariánskej púti v Levoči sa takisto v nedeľu stretli predsedovia SDKÚ Mikuláš Dzurinda a KDĽ Ján Figel', Budúci šéf diplomacie sa vyznal, že práve na tomto podujatí každoročne hľadá inšpiráciu a zdroj viery. „Levoča je vrchol mariánskej úcty, ale aj kresťanského života. Je dôležité, aby viera prinášala ovocie duchovného života a ľudskej spolupatričnosti a solidarity,“ zhodnotil jeho budúci kolega vo vláde Figel'. **sp, TASR, SITA, Pravda 6.7.2010**

Odluka od štátu najviac oslabí menšie cirkvi

Diskusia o financovaní cirkví, ktorú chce vláda v najbližších štyroch rokoch otvoriť, katolícku cirkev nezasiahne. Vďaka Vatikánskym zmluvám si totiž zabezpečila financovanie učiteľov, vlastných škôl, sociálnych domov či nemocníc. „Úplná finančná odluka štátu a katolíckej cirkvi preto dnes nie je možná. Vatikánska zmluva je nevypovedateľná,“ povedala historička Katarína Zavacká. Ostatným cirkvám podobné práva zabezpečila osobitná zmluva so štátom.

Historička si navyše myslí, že katolíckej cirkvi bude takáto diskusia neprijemná. „Po škandáloch, ktoré sa v posledných mesiacoch v zahraničí prevalili, katolícka cirkev začala strácať veriacych. Teraz, ak by sa otvorila ďalšia nepríjemná téma peňazí, odliv z jej radov by sa mohol zväčšiť,“ dodala Zavacká.

Sociológ Miroslav Tížik hovorí, že finančná odluka by dnes znamenala v podstate len zastavenie vyplácania plátov kňazom a financovania cirkevných kancelárií. Podľa údajov z ministerstva kultúry štát v roku 2009 prispel rímskokatolíckej cirkvi viac ako 21 miliónmi eur, druhá najväčšia evanjelická cirkev dostala asi 3,7 milióna eur.

Obmedzenie peňazí na platy a prevádzku kancelárií by najmenej zasiahlo najväčšiu katolícku cirkev. „Má pomerne veľa majetkov a je nepriamo financovaná v širšom rozsahu ich agendy. Menšie cirkvi, najmä evanjelickú, reformovanú a pravoslávnu, by to mohlo výrazne oslabiť. Niekoľko najmenších cirkví, ktoré sú aj v súčasnosti sebestačné, by z odluky nemalo žiadne negatívne dôsledky,“ vysvetlil Tížik.

Štát platí, no nemôže kontrolovať

Katolícky kňaz a publicista Marián Gavenda hovorí, že väčšina ľudí je presvedčená, že kňazi zarábajú veľké peniaze. „Je to len mýtus, platy sú nízke a dlhé roky nebolí valorizované. Majetok neprináša obrovské zisky, ako si to mnohí myslia,“ uviedol Gavenda. Dodal, že každá fara má výdavky, pretože sa musí starať o prevádzku kostola či platiť organistu.

Štát nepriamo financuje cirkevnú agendu cez platy učiteľov náboženstva, cirkevné fakulty na univerzitách a cez Katolícku univerzitu v Ružomberku.

Z verejných peňazí sa hradí aj služba duchovných v armáde, polícii a iných ozbrojených zložkách. Okrem toho majú cirkvi finančné a daňové úľavy, oslobodené sú od rôznych poplatkov. Tížik upozorňuje, že štát je voči nim v nerovnom postavení. „Platí časť ich aktivít, no nemá žiadne možnosti kontrolovať hospodárenie cirkví a ako nakladajú aj s verejnými zdrojmi. Platí učiteľov náboženskej výchovy, ale o obsahu ich práce a aj o vymenovaní rozhodujú cirkvi. Podobne aj v armáde a inde. Dokonca ani nemôže určovať počty kňazov, ktorým hradí platy. Takže teoreticky a trocha prehnane by sa duchovnými platenými štátom mohli stať všetci dospelí občania, ak by ich k tomu iniciovala niektorá cirkev,“ povedal Tížik.

Olga Pietruchová, predsedníčka združenia Možnosť voľby, upozorňuje, že podľa Vatikánskej zmluvy štát nemá právo kontrolovať peniaze vyzbierané zo zbierok, katolícka cirkev nemusí predkladať ich vyúčtovanie. Na rozdiel od katolíckej cirkvi príspevky evanjelikov podliehajú verejnej kontrole vo farnosti. Kontroluje ich pokladník, ktorého do funkcie volia ľudia z cirkevného zboru. Zbierky však nepodliehajú zdaneniu.

Dobrovoľná cirkevná daň?

Podľa základnej zmluvy s Vatikánom štát by mal ešte uzatvoriť čiastkovú zmluvu o financovaní katolíckej cirkvi. Olga Pietruchová tvrdí, že v nej by mohlo byť zakotvené aj iné financovanie, ako je dnes. „Je to vec vyjednávania a kľudne sa môže navrhnúť taký systém, aký funguje v iných krajinách, napr. asignáciou percentuálnej čiastky z daní alebo dobrovoľnou cirkevnou daňou,“ dodala Pietruchová. Podľa nej je odluka ešte možná. „Len to treba ustrážiť, aby sa nestalo, že sa potichu schváli nejaký návrh zmluvy, ktorý odluku prakticky vylúči,“ podotkla.

Generálny dozorca evanjelickej cirkvi Pavel Delinga tvrdí, že súčasné financovanie je dobre nastavené. Ak by sa prijal systém financovania cez dane, podľa neho treba ľudí na to najprv postupne pripraviť. „Aby sa nezhoršili vzťahy medzi nimi a cirkvou,“ dodal dozorca.

Miroslav Tížik dodáva, že podľa viacerých výskumov by síce bola pomerne veľká časť ľudí ochotná pri-

spievať na svoju cirkev, asi 40 percent opýtaných v roku 2008 odmietlo takéto príspevky. „No výška sumy, ktorú by boli ochotní ľudia dať, je veľmi malá. Len asi 9 percent z opýtaných by v prípade odluky na cirkev prispelo viac ako 3,3 eura mesačne, čo by znamenalo veľmi málo na zachovanie činnosti cirkví v podobe, ako fungujú dnes,“ podotkol sociológ.

Čo by štát mohol prestať financovať úplne

- platy kňazov

- prevádzku cirkevných kancelárií

Čo štát musí financovať

- cirkevné školy

- platy učiteľov náboženstva na školách

- cirkevné sociálne domovy a zdravotnícke zariadenia

- platy kňazov, ktorí pôsobia v armáde, polícii a vo väzniciach

- obnovu kultúrnych pamiatok, ktoré sú majetkom cirkví

Do čoho štát nemôže zasiahnuť

- do kostolných zbierok -nepodliehajú zdaneniu a ani povinnosti urobiť verejné vyúčtovanie

„Menšie cirkvi, najmä evanjelickú, reformovanú a pravoslávnu, by odluka cirkvi od štát mohla výrazne oslabiť.“

Miroslav Tížik sociológ

Štát popri platoch kňazov nepriamo financuje cirkevnú agendu cez platy učiteľov náboženstva, ale aj duchovných v armáde, polícii a iných ozbrojených zložkách.

Ingrid Drozdíková

Pravda 6.7.2010

Registrované partnerstvá zostanú len právnickými pokusmi

Registrované partnerstvá zostanú len právnickými pokusmi. Povedal to dnes na národnej cyrilometodskej púti v Nitre biskup František Tondra. Pripomenul, že nenahraditeľné miesto v existencii národa má zdravá rodina. Slávnostnou omšou vyvrcholili tradičné nitrianske slávnosti, na ktorých sa stretlo niekoľko tisíc ľudí z celého Slovenska. **Rádio Expres, 5.7.2010**

Sloboda svedomia je meradlom demokracie

Výzva k zodpovednosti a morálke, aj tieto slová si vypočuli veriaci na púti k sviatku solúnskych bratov v Nitre. Svätý Cyril a Metod prišli na Veľkú Moravu v roku 863, dali našim predkom pismo, preložili evanjelia a vyučovali v zrozumiteľnej reči. Tiež sa im podarila neuveriteľná vec, vďaka nim pápež povolil staroslovienčinu ako štvrtý liturgický jazyk.“

Redaktorka STV: „Pod Nitriansky hrad prišli tisícky veriacich z celého Slovenska, každý rok je tu totiž púť na sviatok svätých Cyrila a Metoda.“

Pútnici: Opýtaný 1: „Cyril a Metod priniesli kresťanskú kultúru na Slovensko, tak sa snažím túto tradíciu dodržiavať.“

Opýtaný 2: „Sú to naši vierozvestovia to je prvá vec a druhá vec trošku sa človek vyjde prejsť, keď je kresťan tak si to pripomenie a či sa už zúčastní omše inde, ale máme to tuná kúsok, tak prečo nie.“

Redaktorka STV: „Hlavným celebrantom bol v Nitre spišský biskup František Tondra, hovoril najmä o rodine, zodpovednosti a morálke v každodennom živote. Apeloval aj na výhradu vo svedomí.“

Hovorí František Tondra, spišský diecézny biskup: „Náboženská sloboda a v tom je zahrnutá aj sloboda svedomia je vždy meradlom vyspe-

losti demokracie. Nemôže kolektív, spoločnosť nútiť človeka, aby konal proti svojmu ja.“

Redaktorka STV: „Biskup Tondra vyzval veriacich, aby kresťanské hodnoty vžili najmä v rodinách.“

Hovorí František Tondra, spišský diecézny biskup: „Ak má liberalizmus nahradiť bojový ateizmus, tak sme tam, kde sme boli pred viac ako 20-timi rokmi. Prečo by mal liberalizmus vnucovať celej spoločnosti svoje predstavy o hodnotách.“

Redaktorka STV: „A čo Vás tak oslovilo z toho jeho prejavu, možno aká myšlienka, ktorú by si ľudia mali odniesť so sebou.“

Pútnik: „Myšlienka dedičstvo otcov zachovaj nám pane.“

Pútnik: „Viera by mala byť takou chrbtovou kosťou celej tej našej spoločnosti, morálky, takže myslím si, že toto taká myšlienka, ktorá tu bude stále a bude žiť asi večne.“

Redaktorka STV: „Na pútnikov z pod Zobora nezabudol ani Vatikán. Pápež Benedikt XVI. poslal osobný pozdrav aj prezidentovi.“

Štefan Vallo, kanonik a správca Katedrálneho chrámu v Nitre: „Vzývavam božie požehnanie na vašu excelenciu i celý slovenský národ. Podpísaný Benedikt XVI. pápež.“

Andrea Predajňová, STV 1, 5.7.2010

Členovia rozvedky na internete

Ústav pamäti národa zverejnil na internete mená členov zahraničnej rozvedky ŠTB. Išlo o ľudí, ktorí pracovali s neobmedzeným rozpočtom. Špióni sa napríklad snažili narúšať demokratické režimy v zahraničí. Tragický tiež poznačili i mnohé životy u nás doma.“

Redaktor STV: „Rozvedka bola za totalitného režimu súčasťou štátnej bezpečnosti, na Slovensku mala 196 členov. Činnosť zameriavali na zahraničnú špiónáž. Agenti pôsobili v zahraničí najmä ako diplomati či vyslanci štátnych podnikov.“

Michal Miklovič, sekcia dokumentácie UPN: „Snažili sa získavať informácie zo zaujímavých objektov, hlavne vládnych objektov.“

Redaktor STV: „Špiónáž sa delila na politickú, priemyselnú a pozornosť venovali aj emigrantom a utečencom

z bývalého Československa. Informácie získané v zahraničí mali dosah aj na životy ľudí doma. Agent rozvedky napríklad odhalil tkz. mozog tajnej cirkvi u nás, ktorým bol Přemysl Coufal, tajne vysvetený kňaz.“

Michal Miklovič, sekcia dokumentácie UPN: „Posielal prostredníctvom kanálov do zahraničia cirkevné emigrácie Vatikánu správy o skutočnej situácii cirkvi v neslobodnom Československu.“

Redaktor STV: „Po odhalení našho tajná služba vyvíjala nátlak. Našli ho mŕtveho vo vlastnom byte, jeho smrť v tom čase neobjasnili. Viac svetla do prípadu priniesli až odtajnené dokumenty, ktoré skúmal Ústav pamäti národa.“

Michal Miklovič, sekcia dokumentácie UPN: „Sú tam informácie

Aj pápež dovolenkuje

Pápež Benedikt XVI. si na tento týždeň vzal študijné voľno. Bude ho tráviť v letnom pápežskom sídle v Castel Gandolfe.

Pápež sa lepšie sústreďí na písanie v Castel Gandolfe ako v údolí Aosta na severe Talianska pri hraniciach s Francúzskom, kde najvyšší predstaviteľ katolíckej cirkvi trávil dovolenku vlani. Údolie obľuboval aj Benediktov predchodca Ján Pavol II.

Osemdesiattriročný pontifex bude môcť dobre využiť čas na písanie svojej tretej knihy – úvahy o ranej fáze života Ježiša Krista.

Pápežova dovolenka potrvá od 7. júla do 4. augusta. V tomto čase sa neuskutočnia žiadne audiencie. (tasr), **Plus jeden deň, 7.7.2010**

Španielsko prijme väzňov

Španielsko je ochotné prijať 52 kubánskych politických väzňov, ktorých plánuje prepustiť vláda Raula Castra. Počas návštevy Kuby to povedal šéf španielskej diplomacie. Castro ho ubezpečil, že prepustených väzňov môžu sprevádzať aj rodinní príslušníci, a že kubánska vláda im neskonfiškujú majetok tak, ako to robila v minulosti.

Všetkých väzňov zadržal komunistický režim pred siedmimi rokmi počas veľkej razie proti opozičným aktivistom. Päť z nich by sa malo dostať na slobodu okamžite, zvyšok do troch až štyroch mesiacov. Najväčšiu zásluhu na ich prepustení má kubánska katolícka cirkev, ktorá už dlhšie vyjednáva s vládou v Havane. **TA3, 8.7.2010**

o samotnej smrti Přemysla Coufala a sú tam informácie o tom ako Štátna bezpečnosť manipulovala s miestom činu.“

Redaktor STV: „Stopa podľa UPN vedie k agentovi rozvedky Antonovi O.. Ústav už vo veci podal aj trestné oznámenie na Generálnu prokuratúru. Podobných prípadov bolo niekoľko, k menám agentov rozvedky zverejnených na internetovej stránke by mali v budúcnosti pribudnúť aj konkrétne príbehy. **Róbert Haas, STV1, 5.7.2010**

Charita sa spája, aby bola účinná

Povodne postihli asi 18-tisíc rodín. Nadácie zatiaľ vyzbierali iba po 88 eur na rodinu

Necelé dva milióny eur podľa odhadov vyzbierajú mimovládne organizácie na pomoc ľuďom zasiahnutým povodňami. Pomôcť majú aj benefičné koncerty v televízii a rádiu.

V jednote je sila, zhodli sa včera človek v ohrození, Adra, Slovenská katolícka charita a Slovenský Červený kríž.

Spolu s ďalšími nadáciami a organizáciami vytvoria spoločný register odškodnených, aby peniaze od solidárnych ľudí dostalo čo najviac rodín, ktoré postihli povodne.

Peňazí na pomoc je málo

Doteraz sa podarilo vyzbierať vyše 1,6 milióna eur, ďalšie peniaze očakávajú organizácie v priebehu júla. Celkovo odhadujú, že sa podarí vyzbierať do dvoch miliónov eur.

Zbierka patrí k najväčším v histórii Slovenska. Suma je však stále malá na to, aby sa podarilo odškodniť všetkých.

Voda zničila alebo poškodila domovy približne 18-tisíc rodinám, odhadujú aktivisti. Keby nadácie pomáhali všetkým, mohli by každej rodine vyplatiť asi iba 88 eur.

Preto sa dohodli na spoločnom postupe. Chcú pomôcť najmä sociálne slabším a najviac postihnutým ľuďom.

„Nechceme, aby niektorí nedostali finančnú výpomoc viackrát a iní vôbec,“ vysvetlil Andrej Bán zo združenia človek v ohrození.

Pomáhať chcú adresne

Po prvej fáze, keď peniaze použili organizácie na základnú humanitárnu pomoc, nákup čistiacich prostriedkov a vysúšačov či čerpadel, chcú peniaze zo zbierok použiť na odškodnenie pre ľudí, ktorí prišli o domovy.

Vytvoria spoločnú databázu rodín, ktorým už pomohli, aj s výškou finančnej podpory.

Marian Záhorec z Červeného kríža odhaduje, že v druhej fáze prerozdelenia nezávislá komisia z doteraz vyzbieraných 80-tisíc eur pomoc pre desiatky rodín. Tie si musia podať žiadosť.

Niektoré nadácie už peniaze prerozdělili, väčšina z nich s darmi začne až v auguste.

Česká organizácia človek v tísni pomáha v teréne na Spiši a Zemplíne a riadi projekt Školy školám. Partner-

ské školy pomáhajú tým postihnutým napríklad s knihami.

„Katolícka charita zriadila v Bratislave sklad solidarity a vyslala už na východ Slovenska prvý kamión s hmotnými darmi od ľudí,“ hovorí Radovan Gumulák z charity.

Umelci prispievajú koncertmi

Nadácia Pontis organizuje pre deti zo sociálne slabších rodín, ktoré si po povodniach nemôžu dovoliť dovolenku, letné tábory.

Verejnoprávny rozhlas a televízia odvysielajú v nedeľu v priamom prenose od ôsmej večer benefičný koncert Večer ľudí dobrej vôle, ktorý v Levoči pripravuje Nadácia Prameň. Vystúpi skupina No Name alebo Miroslav Žbirka.

Benefičné podujatie Pomôže celé Slovensko pod záštitou osobností Krištáľového krídla pripravila agentúra Agas a Únia materských centier.

Večer odvysielala naživo aj STV na Jednotke v sobotu 17. júla 2010 o 19.45 z novej budovy Slovenského národného divadla. Vystúpi Helena Vondráčková, Ladislav Chudík, Peter Dvorský, Peter Cmorík, Tina a ďalší.

„V rámci benefičného večera bude možnosť prispieť dobrovoľnou sumou aj osobne do prenosnej pokladne,“ povedala organizátorka Mária Vaškovicová.

Doteraz najviac vyzbierali Konferencia biskupov Slovenska v kostoloch počas nedeľnej zbierky - vyše 600-tisíc eur, a Nadácia Joj - takmer 400-tisíc eur.

Zbierky

Človek v ohrození
| darcovská SMS v tvare DMS .SOSPOVODNE na Číslo 877

| Účet: 2662520418/1100. popis: SOSPOVODNE2010

Slovenský Červený kríž
| číslo Účtu: 665555/0200, variabilný symbol: 2011;

Slovenská katolícka charita
| Číslo Účtu: 4008058424/7500, variabilný symbol 170;

Evanjelická cirkev
| číslo účtu: 443012/0200. variabilný symbol: 662044;

Adra:
| Číslo Účtu 4975241312/0200, variabilný symbol: 310

Benefičný večer „Pomôže celé Slovensko“

| číslo účtu: 2765807454/0200 Nadácia Prameň

| číslo účtu: 063 384 3980/0900

| prázdna SMSna číslo 807 v sieťach Orange a T-Mobile.

Ján Glovičko, SME 3.7.2010

Figeľovi píše kňaz.

Možno falošný

V liste, ktorý chodí do schránok na Považí, vyzývajú predsedu KDĽ, aby sa nespájal so zlom. Biskupi odmietli, že by ho písal kňaz.

„Vážený pán Figeľ, nezhrňte!“ oslovuje predsedu KDĽ Jána Figeľa list, ktorý cez víkend dostali obyvatelia Považia. Pod výzvou Figeľovi je podpis farár Gabriel Tassari a pečiatka jeho farnosti Trenčianske Mítice.

Konferencia biskupov Slovenska (KBS) obsah listu nekomentovala. Jej hovorca Jozef Kováčik poslal zo zahraničia iba krátku správu: „Podľa spomínaného kňaza nejde o jeho aktivitu.“ Tlačové oddelenie KBS viac neodpovedalo.

V liste sa píše, že „spoločenstvo strán, z ktorého by mohla byť aj vláda na najbližšie štyri roky, nie je tým spoločenstvom, ktoré bude schopné reprezentovať a obhajovať záujmy kresťanov“.

Aj keď sa v slovách adresovaných Figeľovi nespomína konkrétna politická strana, je zrejme, že autor listu kritizuje predsedu KDĽ za spojenectvo z SaS a nespoluprácu so Smerom.

S farárom Tassarim sa SME včera nepodarilo spojiť. Ján Figeľ včera podpisoval koalíčnú dohodu aj so SaS a nezdvíhal telefón.

„Zlo, ktoré vedome prináša hriech, je potrebné jednoznačne pomenovať: legalizácia vzťahov osôb rovnakého pohlavia, dekriminalizácia drog,“ píše sa v liste.

Smer potom označuje za hriešnika, „ktorý vie, že spáchal aj hriechy, ale má snahu o nápravu a ponúka pomocnú ruku pri presadzovaní našich kresťanských hodnôt“.

Slovenská pošta včera nevedela potvrdiť, či tento leták distribuovala do domácností.

Ján Glovičko, SME 7.7.2010

Sporný list Figel'ovi

Vážený pán Figel', nezhrňte! Týmito slovami sa začína list, ktorý údajne adresoval predsedovi KDH kňaz z Trenčianskych Mític. Predsedu KDH vyzýva, aby nešiel do vlády s liberálnymi stranami. Kópiu listu dostalo do poštových schránok tisíce Slovákov práve v deň podpisu koalície zmluvy.“

Redaktor: „Autor listu podpísaný ako farár z Trenčianskych Mític, presvedča Jána Figel'a, že nová koalícia nie je pre kresťanov to najlepšie. V liste sa okrem iného píše.“

AA: „Ukazuje sa, že spoločenstvo strán, z ktorého by mohla byť aj vláda na najbližšie štyri roky, nie je tým spoločenstvom, ktoré bude schopné reprezentovať a obhajovať záujmy nás kresťanov.“

Redaktor: Farár tvrdí, že ide o podvrh, lebo nič také nikdy nenapísal: „Žiadny list som neposlal pánu Figel'ovi a ani nie som autorom tohto listu.“

Redaktor: „To, že ide o podvrh, naznačuje aj to, že podpísaným kňazom je Gabriel Tasari. Ten však nepôsobí v Trenčianskych Mitiaciach, ako to je uvedené na pečiatke vedľa jeho podpisu, ale v bratislavskej diecéze. V Trenčianskych Mitiaciach je jeho brat Ele-

mír. Ten, kto listy napísal, si tak zrejme dvojicu bratov pomýlil.“

Martin Krajčovič, hovorca KDH: „Považujeme to za organizovanú politickú akciu, ktorá je namierená proti KDH, ale poškodzuje aj cirkev.“

Redaktor: „Od distribúcie listov sa dišancuje Slovenská pošta a jej konkurencia. Či môže byť objednávateľom subjekt napojený na politickú stranu, si nikto netrúfa odhadnúť.“

Telefonuje Jozef Kováčik, hovorca KBS: „To je teraz ťažko špekulovať, je potrebné, aby prípadne aj orgány činné v trestnom konaní sa zaoberali takouto vecou.“

Redaktor: „Polícia by to mohla zistiť, ak by kňaz podal trestné oznámenie.“

Alan Strelák, advokát: „V tomto prípade zrejme došlo k poškodeniu osobnostných práv dotknutej osoby, ktorej vlastne bola možnosť povedať ukradnutá totožnosť.“

Redaktor: „Kňaz však zatiaľ o trestnom oznámení neuvažuje a tak zrejme tento prípad skončí bez potrestania vinníka, lebo kde niet žalobcu, niet ani sudcu.“

Michal Bujna a Ján Maloch
Markíza, 7.7.2010

Keď sa z Boha stáva Národ

Svätí Cyril a Metod boli neraz využívaní na primitívnu nacionálnu propagandu. Ich hlavná úloha však spočívala v tom, že na slovanské územie priniesli lingvistické a duchovné obrodenie. Ich misia nebola národná, politická alebo diplomatická -bez ohľadu na zákulisie ich pozvania - Cyril a Metod priniesli zvesť o Ježišovi, ktorého kresťania uctievali ako Božieho syna v jazyku, ktorému rozumeli obyčajní ľudia.

Andrew Bell-Fialkoff poukazuje na zaujímavý obrat: „Ústup náboženstva ako politickej sily v osemdesiatom storočí sa zhoduje so vzostupom moderného nacionalizmu. Nie je náhodou, že nacionalizmus, nové náboženstvo uctievané etnikum a národ, nahradil staré náboženstvo, ktoré uctievalo Boha“. Prečo tento citát? V nedelu v Komárne odhalil súsošie Cyrila

a Metoda človek, ktorý vyhlásil, že si udalosti roku 1989 ani nevšimol. Nevšimol si udalosti, ktoré priviedli pár režimu, ktorý aktívne prenasledoval členov cirkvi.

Svätí Cyril a Metod boli opäť raz použiti na propagandistické zveličenie národa. Mohli sme sledovať odcudzenie duchovných symbolov, pre pitoresknú nacionálnu kampaň. Namiesto rozhorčenia prítomných sa náhle zdvihlo opojenie sprevádzané výkrikmi: „Nech žije Slovensko“. Je dôležité si tento precedens všimnúť. Pri odhalení súsošia kresťanských vierozvestov sa nevelebí kresťanstvo, ale národ.

Dochádza za tým k mlčanlivému prehliadaniu premeny duchovných symbolov na národné symboly. Vážení, vitajte v devätnástom storočí.

Milan Hrabovský
Autor vyštudoval filozofiu na UK
SME 8.7.2010

Gašparovičovi písal pápež

Pri príležitosti Sviatku sv. Cyrila a sv. Metoda poslal pápež Benedikt XVI. prezidentovi Ivanovi Gašparovičovi blahoprajný list. „Chcel by som zaželať Vašej Excelencii tie najkrajšie blahopriania, ktoré vyslovujem Vám a všetkým Vaším spoluobčanom.“

Prosím Boha, aby neustále podporoval preukázané úsilie na ceste k spoločnému dobru.

Vyzývam Božie požehnanie na Vašu Excelenciu a celý slovenský národ,“ píše sa v pápežovom posolstve. **(tasr), Plus jeden deň, 8.7.2010**

Dostali park od farnosti

Obyvateľom obcí, ktorým chýbajú peniaze, začína pomáhať cirkev. V Záhorskej Bystrici už roky chýbal park. Miestny farár sa preto rozhodol, že situáciu vezme do vlastných rúk.“

Redaktorka: „V kostole predstavil svoj úmysel a tak sa šikovné ruky dali dokopy a pustili sa do budovania parku.“

Ľudovít Pokojný, farár: „Začali sme po Veľkej noci a teraz otvárame.“

Redaktorka: „Peniaze na nový park dali sponzori. Do pokladnice načrela aj obec.“

Vladimír Kubovič, starosta obce Záhorská Bystrica: „Obec prispela aj 15000 eur.“

Redaktorka: „Miestni sa tešia, v dedine majú miesto na oddych.“

Obyvateľ obce: „Toto je naozaj pre taký pokoj pre mamičky s deťmi.“

Obyvateľ obce: „Musíme toto my starší využiť na odpočinok, nie už len na robotu.“

Redaktorka: „Trošku si oddýchnuť aj v parku, hej? Poprechádzať sa a tak.“

Obyvateľ obce: „No pravdaže.“

Obyvateľka obce: „Tu máme pritom takú pohodu.“

Redaktorka: „Takže budete spolu chodiť na prechádzky?“

Obyvateľka obce: „No pravdaže. Sa teším z toho, že?“

Redaktorka: „Park neďaleko kostola nie je konečnou stanicou, farnosť sa chystá vybudovať aj škôlku a spoločensko-vzdelávacie centrum.“

Zuzana Eliášová, Markíza, 6.7.2010

Pápež vyzýva na udávanie pedofilov

Pápež Benedikt XVI. sa rozhodol radikálne vyriešiť problém s množiacimi sa prípadmi zneužívania detí kňazmi. V najbližších dňoch plánuje vydať dokument, ktorým výrazne sprísni pravidlá na riešenie takýchto prípadov, a dokonca nariadi biskupom udávať políciu kňazov podozrivých zo zneužívania detí. Duchovným zároveň hrozí suspendácia a odsvätenie.

Kňazi sa udavačov neboja

Svätá stolica sa tak snaží reagovať na veľkú vlnu kritiky verejnosti, ktorá sa na ňu spustila po nedávnom zverejnení prípadov pedofilných kňazov. Pravidlá obsiahnuté v novom dokumente sa už využívali v konkrétnych prípadoch, teraz by sa však mali stať všeobecným nariadením pre celú katolícku cirkev.

Hoci pápež priamo vyzýva na udávanie prípadov, keď sa kňaz pokúša deti sexuálne zneužívať, kňazi sa „lovu“ na podozrivých neobávajú a pripravovaný dekrét považujú za správny. „V prípade, že sa taký dokument schváli, bude to dobrá vec,“ povedal pre HN kňaz Jakub Rafael Patay. Napriek tomu, že biskupi dostanú nariadenie previnilcov udávať, nárastu neistoty medzi kňazmi sa neobáva. „Ak niekto koná v súlade s Božími prikázaniami, nemá dôvod báť sa,“ dodal Patay.

Nepresvedčivý Vatikán

Pápež už v minulosti označil súčasný stav v katolíckej cirkvi za vážnu krízu a opätovne vyzýval na jej riešenie. Jeho ospravedlnenia a prijaté opatrenia však zatiaľ verejnosť nepresvedčili. Jeho dlho očakávaný pastiersky list, v ktorom reagoval na írske prípady sexuálneho zneužívania kňazmi, vyvolal zmiešané reakcie.

Mnohí mu vyčítali, že nebol dostatočne adresný a tvrdý voči páchatelom. Ešte ako kardinál Joseph Ratzinger predsedal súčasný pápež Kongregácii pre náuku viery, ktorú vtedajšia hlava katolíckej cirkvi, Ján Pavol II., poverila riešením prípadov sexuálneho zneužívania maloletých.

Výšetrovanie pedofilných kňazov často prebiehalo vnútri cirkvi bez vedomia verejnosti. Obete však žiadajú, aby Vatikán svoje dokumenty sprístupnil verejnosti a vinných kňazov postavil pred súd. Nové pápežovo nariadenie by na to mohlo byť účinným nástrojom. (cnk), HN, 8.7.2010

Vatikán po škandáloch mení kánon

Katolícka cirkev chce proti zneužívaniu detí postupovať efektívnejšie a jednotnejšie

Benedikt XVI. údajne doplnil cirkevné právo. Posilnil úlohu Svätej stolice pri trestaní pedofilných kňazov.

V tichosti a postupne Vatikán mení postup v prípadoch zneužívania detí kňazmi. Po sérii odhalení, ktoré sa začali vlni v novembri v Írsku, pápež údajne zefektívnil trestanie vinníkov.

Tvrdia to agentúra pre cirkevné spravodajstvo i.media a americký National Catholic Reporter s odvolaním sa na cirkevné zdroje. New York Times napísali, že pápež sa pod zmeny cirkevného práva podpísal minulú sobotu na stretnutí s americkým kardinálom Williamom J. Levadom, ktorý stojí na čele Kongregácie pre náuku viery. Ešte predtým, ako zmeny Vatikán sám zverejní, rozpošle ich biskupom na celom svete.

Zatiaľ najtvrdší krok

Francúzsky denník Le Monde aj americký Wall Street Journal tvrdia, že ide o dosiaľ najúdernejší zásah pontifika Benedikta XVI. proti pedofilii v cirkvi.

Prvá zmena sa týka pápežského dekrétu motu proprio, ktorý súčasný pápež Joseph Ratzinger pomáhal zostaviť ako šéf Kongregácie pre náuku viery a ktorý vydal jeho predchodca Ján Pavol II. Dekrét určuje pravidlá na trestanie sexuálneho zneužívania, hodnostárom napríklad prikazuje hodnostárka vždy udať štátnym úradom. Niektorí cirkevní hodnostári sa však sťažovali, že dekrét nedával Vatikánu dostatočný mandát trestať a bol zmätočný.

V roku 2003 preto kardinál Ratzinger zostavil sériu úprav, ktoré dali jeho Kongregácii pre náuku viery silnejší mandát na trestanie a zjednodušili ho.

Niektoré zmeny, ktoré pápež zavádza teraz, kopírujú zmeny z roku 2003. Rozdiel je, že tentoraz sa dostanú aj do cirkevného práva. Presnejšie, zjednodušenie trestania už nebude žiadať len Kongregácia, ale rovno pápež, ktorý má v katolíckej cirkvi najvyššiu autoritu.

Benediktove novinky

Podľa National Catholic Reporter však Benedikt prináša aj dve novinky. Zdvojnásobil lehotu, v ktorej umožňuje obetiam vzniesť obvinenia po dovŕšení 18 rokov. Doteraz to bolo 10 rokov, teraz to bude 20 rokov. O traumatických skúsenostiach sa totiž mnohí odvážia hovoriť až po štyridsiatke a v čase, keď sú už prípady podľa civilného práva premlčané. Druhou novinkou je, že kánon prvýkrát definuje detskú pornografiu ako „vážne previnenie“.

Nezávisle od zmien svojho práva Vatikán údajne pracuje na „návoде“, ako koordinovať postup proti pedofilným kňazom. Chce predísť tomu, že odhalený previnilec sa len premiestni z jedného zboru do iného.

Obete pedofilných kňazov prijali zmeny so zmiešanými pocitmi. Barbara Dorrisová z americkej organizácie ich nazvala „dobrým krokom vpred“, dodala však, že aj tak zostane mnoho prípadov nepotrepaných.

Bolestivá história

Éru pápeža Benedikta XVI. poznačila séria škandálov:

- Írsko, november 2009: Vysvetlo, že kňazi desaťročia zneužívali deti a hodnostári ich kryli.

- Spojené štáty, marec 2010: Objavili sa dokumenty, ktoré naznačujú, že súčasný pápež zlyhal v konaní proti pedofilnému kňazovi. Kauza nadviazala na odhalenia o zneužívaní, ktoré sa ťahali od 90. rokov.

- Prípady zneužívania hlásili aj Nemecko, Taliansko, Holandsko, Rakúsko, Švajčiarsko, Belgicko, Malta a Španielsko.

- Pápež sa odvtedy obetiam osobne ospravedlnil na Malte. Teraz mení kánon.

Viedenský arcibiskup Christoph Schönborn (vpravo) obvinil Vatikán z blokovania vyšetrovania zneužívania detí v Rakúsku. Pápež si to s ním koncom júna vydiskutoval.

Pavol Szalai
SME 8.7.2010

De profundis

Tento rok sa nám koncom jari a začiatkom leta ušlo dosť z toho dobrého i zlého. Povodne priviedli tisíce rodín na žobrácku palicu, celé týždne sa v elektronických i v tlačných médiách nevravelo o ničom inom len o prírodných katastrofách, ktoré za niekoľko dní, ba hodín dokázali zničiť plody celožitovnej tvrdej práce. Sústrast' a spoločenská solidarita môžu utešiť ľudí v zúfalstve, no napraviť vzniknuté škody, žiaľ, nedokážu.

I na politickej scéne sa udiaria radikálne zmeny, a hoci nie tak ako zosuvy pôdy, i tieto nám zasahujú do životov. V Maďarsku, a o zopár týždňov neskôr i na Slovensku, prebehli parlamentné voľby. Politická mapa Maďarska sa od základov zmenila. Dakedajšie dve politické strany, ktoré iniciovali zmenu režimu, sa scvrkli na trpasličie strany a prakticky zmizli z palety, zatiaľ čo konzervatívne Fideszu sa dostala do rúk takmer neobmedzená moc, čo by malo slúžiť ako poučenie pre totálne skorumpovanú ľavicovú liberálnu politickú elitu. No politika výrazne rozdelila i slovenskú spoločnosť. Mňa ako Maďara žijúceho na Slovensku naplňa uspokojením, že sa nacionálno-bolševický kurz, - pre ktorý ma štát pre moju národnosť pokladal za svojho potenciálneho nepriateľa, - dostal do opozície. Mám už viac ako šesťdesiat a plné zuby toho, že si kadejakí dobrodruhovia, ktorí nie sú schopní civilizovane politizovať, uspokojujú svoje mocenské ambície tým, že si zo mňa zas a znova robia rukojemníka.

To, že sa v slovensko-maďarských vzťahoch udiaria i pozitívne zmeny, sa v médiách takmer neobjaví. Napríklad, že v záujme zlepšenia Slovensko-maďarských vzťahov vyvíjajú prominenti slovenskej i maďarskej katolíckej cirkvi úctyhodné úsilie. Nie veľkolepo, len v rámci svojich skromných možností. Ako pred niekoľkými týždňami v Szentkúte pod Matrou, kde slúžili omšu za slovensko-maďarské zmierenie slovenskí a maďarskí biskupi. Je zrejmé, že takáto udalosť ma chabý politický dosah. Predsa si ne-

Kuba prekvapila. Prepustí svojich kritikov

Po siedmich rokoch od čiernej jari dal Raúl Castro disidentom slobodu. Komunistický režim dohodol s katolíckou cirkvou najväčšie prepúšťanie väzňov od roku 1998. Úspech to bude, až keď ich nedonúti opustiť krajinu.

V Utorok nechal kubánsky režim urobiť niekoľkým väzneným disidentom a ich rodinám fotografie do pasu. V stredu bolo jasné prečo. Kubánsky prezident Raúl Castro pusti na slobodu 52 politických väzňov, ktorých nechal počas takzvanej čiernej jari v roku 2003 zatknúť jeho brat Fidel. Piat opustia väzenie v najbližších hodinách, ďalší do troch až štyroch mesiacov.

Režim chce, aby hneď opustili krajinu a odišli do Španielska.

Režim ustúpil cirkvi

Tam, kde veľa nezmohla Európska únia ani Spojené štáty, uspela katolícka cirkev. Komunistický režim to stálo menej hrdosti. Prvé stretnutie Raúla Castra s najvyšším predstaviteľom katolíckej cirkvi na ostrove bolo v máji. V stredu mohol havanský kardiál Jaime Ortega oznámiť prekvapujúcu správu. „Je to zmena, ktorú nikto nečakal. Mohol by to byť prvý krok k politickým reformám na Kube,“ povedala Gabriela Suvadová z organizácie Človek v ohrození. Spolu s nadáciou Pontis šesť rokov podporovali väznených disidentov a ich rodiny z finančnej zbierky. Slováci im dali 32-tisíc eur.

Kubánsky režim od roku 2003 prepustil postupne 23 zo 75 väzňov, ktorých pred siedmimi rokmi odsúdil na mimoriadne vysoké tresty. Väčšinou tých, čo na tom boli zdravotne veľmi zle. Také

masové prepúšťanie však ostrov od návštevy Jána Pavla II. v roku 1998 nezažil. „Je to veľmi pozitívny signál, lebo sa týka všetkých väzňov. Ak sa však ukáže, že ich pustia a následne deportujú, potom nemôžeme hovoriť o žiadnej zmene,“ hovorí Milan Nič z nadácie Pontis. Kubánci sú opatrní, ale aj ich ústretový krok zaskočil. „Verím, že sme na prahu zmien, významných zmien,“ povedala pre Reuters Laura Pollanová z hnutia Dámy v bielom. Manželky, matky a priateľky zatknutých disidentov tlačili na režim každý týždeň, keď v bielych šatách protestovali v Havane.

Nová éra?

Španielsky minister zahraničných vecí Miguel Moratinos, ktorý s dohodou pomáhal, hovorí o „novej ére“. A pozorovatelia pripúšťajú, že sa veci zmenia. Prepustenie 75 politických väzňov bola hlavná požiadavka Európskej únie, ale aj Spojených štátov. Hovoriť o zmene režimu by bolo predčasné.

Nie je jasné, prečo Castro ustúpil teraz, ani čo presne za to dostane. Kuba je vo veľmi zlej ekonomickej situácii a po smrti väzňa Orlanda Zapata v medzinárodnej izolácii. Hovorí sa aj o zhoršenom stave Fidela Castra. „Možno je to jeho spôsob zmierenia,“ myslí si Suvadová.

Dohoda s cirkvou

- v roku 2003 zatkol Fidel Castro 75 disidentov

- za sedem rokov pustili 23

- teraz dá Raúl Castro slobodu zvyšným 52. piatich prepusti hneď, ostatných do troch až štyroch mesiacov

Miriam Zsilleová

SME 9.7.2010

myslím, že by bola márna. Lebo to, čo demonštruje: že je možné na oboch stranách nájsť dobrú vôľu, je nesmierne dôležité. Zmierenie sa musí začať v dušiach. Keď sa zmierenie v dušiach uskutoční, politickým manipulátorom sa zúži priestor manévrovania. Je jasné, že slovensko-maďarské nezho-

dy nevyrieši cirkev, nemá na to účinné prostriedky. Ale môže ísť príkladom. Je to veľká vec, že si významní predstavitelia slovenskej a maďarskej katolíckej cirkvi uvedomili morálnu váhu svojho príkladu a uplatnili ju.

Lajos Grendel

SME 9.7.2010